

KARTA MODUŁU 2025/2026

I. OGÓLNE INFORMACJE O MODULE								
COLLEGIUM WITELONA UCZELNIA PAŃSTWOWA WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU I KULTURZE FIZYCZNEJ								
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo							
Poziom studiów:	I stopień							
Profil studiów:	praktyczny							
Forma studiów:	stacjonarne							
Nazwa modułu:	Badanie fizykalne w praktyce zawodowej pielęgniarstwa							
Rodzaj modułu:	Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarstwa							
Język wykładowy:	Język polski*							
Rok studiów:	1	Formy prowadzenia zajęć wraz z liczbą godzin dydaktycznych:						
Semestr:	2	Wykład	Laboratorium	Ćwiczenia	Seminarium	Zajęcia praktyczne	Praktyki zawodowe	**
Liczba punktów ECTS ogółem:	3	20	40	-	-	-	-	
Forma zaliczenia:	Zaliczenie z oceną							
Wymagania wstępne:	Podstawowa znajomość anatomii, fizjologii, patologii i psychologii człowieka. Znajomość podstaw topografii ciała.							
II. CELE KSZTAŁCENIA								
Cele kształcenia:								
Cel 1: Zapoznanie studenta z zasadami, metodami, technikami oraz kolejnością prowadzenia badania podmiotowego i przedmiotowego, analizą i interpretacją uzyskanych wyników badania u człowieka dorosłego i dziecka. Cel 2: Przygotowanie studenta do prowadzenia badania fizykalnego u człowieka dorosłego i dziecka.								
III. EFEKTY UCZENIA SIĘ WRAZ Z ODNIESIENIEM DO EFEKTÓW KIERUNKOWYCH								
Efekt uczenia się	Student, który zaliczył moduł w zakresie:						Odniesienie do efektów kierunkowych	
wiedzy:								
1	Absolwent zna i rozumie pojęcie, zasady i sposób badania podmiotowego i jego dokumentowania;						C.W36.	
2	Absolwent zna i rozumie system opisu objawów i dolegliwości pacjenta według schematów OLD CART (Onset – objawy/dolegliwości, Location – umiejscowienie, Duration – czas trwania, Character – charakter, Aggravating/Alleviating factors – czynniki nasilające/łagodzące, Radiation – promieniowanie, Timing – moment wystąpienia), FIFE (Feelings – uczucia, Ideas – idee, Function – funkcja, Expectations – oczekiwania), SAMPLE (Symptoms – objawy, Allergies – alergie, Medications – leki, Past medical history – przebyte choroby/przeszłość medyczna, Last meal – ostatni posiłek, Events prior to injury/illness – zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem)						C.W37.	
3	Absolwent zna i rozumie system opisu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki sprawowanej przez pielęgniarkę PES (Problem – problem, Etiology – etiologia, Symptom – objaw);						C.W38.	
4	Absolwent zna i rozumie znaczenie uwarunkowań kulturowych i społecznych w ocenie stanu zdrowia;						C.W39.	
5	Absolwent zna i rozumie metody i techniki kompleksowego badania fizykalnego i jego dokumentowania;						C.W40.	
6	Absolwent zna i rozumie zasady przygotowania pacjenta do badania EKG i technikę wykonania badania EKG, EKG prawokomorowego oraz EKG z odprowadzeniami dodatkowymi;						C.W41.	
7	Absolwent zna i rozumie zasady rozpoznawania w zapisie EKG załamków P, Q, R, S, T, U cech prawidłowego zapisu i cech podstawowych zaburzeń (zaburzenia rytmu serca, zaburzenia przewodnictwa, elektrolitowe, niedokrwienie i martwica mięśnia sercowego);						C.W42.	
8	Absolwent zna i rozumie rodzaj sprzętu i sposób jego przygotowania do wykonania spirometrii oraz zasady wykonania tego badania;						C.W43.	
9	Absolwent zna i rozumie znaczenie wyników badania podmiotowego i badania fizykalnego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarstwa						C.W44.	
10	Absolwent zna i rozumie sposoby przeprowadzania badania podmiotowego i badania fizykalnego przez pielęgniarkę z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności oraz sposoby gromadzenia danych o stanie zdrowia pacjenta z wykorzystaniem technologii cyfrowych;						C.W45.	
umiejętności:								
1	Absolwent potrafi przeprowadzić badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki;						C.U64.	
2	Absolwent potrafi dobierać i stosować narzędzia klinimetryczne do oceny stanu pacjenta;						C.U65.	

3	Absolwent potrafi rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu dziecka i dorosłego, w tym osoby starszej	C.U66.
4	Absolwent potrafi wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, narządów zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych pacjenta (badanie i samobadanie), jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta;	C.U67.
5	Absolwent potrafi przeprowadzać kompleksowe badanie fizykalne pacjenta, dokumentować wyniki badania oraz dokonywać ich analizy dla potrzeb opieki pielęgniarstwa, zastosować ocenę kompleksową stanu zdrowia pacjenta według schematu cztery A (Analgesia – znieczulenie, Activity of daily living – aktywność życia, Adverse effects – działania niepożądane, Aberrant behaviors – działania niepożądane związane z lekami), stosować system opisu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarstwa PES oraz oceniać kompletność zgromadzonych informacji dotyczących sytuacji zdrowotnej pacjenta według schematu SOAP (Subjective – dane subiektywne, Objective – dane obiektywne, Assessment – ocena, Plan/Protocol – plan działania);	C.U68.
6	Absolwent potrafi gromadzić dane o stanie zdrowia pacjenta z wykorzystaniem technologii cyfrowych	C.U69.;
7	Absolwent potrafi wykonywać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku, interpretować składowe prawidłowego zapisu czynności bioelektrycznej serca, rozpoznawać zaburzenia zagrażające zdrowiu i życiu	C.U70.
8	Absolwent potrafi wykonać badanie spirometryczne i dokonać wstępnej oceny wyniku badania u pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia;	C.U71.
kompetencji społecznych:		
1	Absolwent jest gotów do samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	K 3
2	Absolwent jest gotów do ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	K.4
3	Absolwent jest gotów do zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	K.5
4	Absolwent jest gotów do przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	K.6
5	Absolwent jest gotów do dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	K.7
IV. TREŚCI PROGRAMOWE		
Treści programowe (tematyka zajęć, zaprezentowana z podziałem na poszczególne formy zajęć z określeniem liczby godzin potrzebnych na ich realizację)		
Wykład		
Kod	Tematyka zajęć	Liczba godzin S
Wykład 1	Rola badania podmiotowego w ocenie stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb pielęgnowania. Wywiad chorobowy, jego rola w ocenie pacjenta. Zasady i niezbędne warunki zbierania wywiadu. Specyfika wywiadu pediatrycznego i geriatrycznego.	3
Wykład 2	Problem badania fizykalnego. Zasady jego przeprowadzania: oglądanie, opukiwanie, osłuchiwanie. Ocena stanu ogólnego, budowy i stanu odżywienia, chodu, stanu psycho-fizycznego	2
Wykład 3	Badanie skóry jej przydatków, tkanki podskórnej, węzłów chłonnych	3
Wykład 4	Badanie klatki piersiowej: układ oddechowy, układ sercowo-naczyniowy, EKG	2
Wykład 5	Badanie jamy brzusznej i miednicy małej	2
Wykład 6	Badanie neurologiczne: badanie głowy i nerwów obwodowych	2
Wykład 7	Wywiad i badanie gruczołów piersiowych. Specyfika wywiadu dotyczącego kobiety.	3
Wykład 8	Sposoby przeprowadzania badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności;	3
Laboratoria MCSM		
Kod	Tematyka zajęć	Liczba godzin S
Laboratorium 1	MCSM – Przeprowadzenie badania podmiotowego w praktyce pielęgniarstwa – nauka zbierania wywiadu dotyczącego poszczególnych układów. Specyfika zbierania wywiadu w warunkach przedszpitalnych i wewnątrzszpitalnych. Specyfika wywiadu geriatrycznego. Specyfika wywiadu pediatrycznego. Zasady dokumentowania badania fizykalnego. Sala – Niska Wierność.	2
Laboratorium 2	MCSM – Zasady przeprowadzenia badania fizykalnego: Ułożenie badanego do badania. Kolejność i warunki przeprowadzenia kompleksowego badania fizykalnego pacjenta; Wybór i posługiwanie się sprzętem medycznym do przeprowadzenia badania fizykalnego Technika badania poprzez oglądanie, osłuchiwanie,	2

	opukiwanie, badanie palpacyjne. Techniki i metody specjalne w badaniu fizykalnym. Techniki i metody pomocnicze stosowane w badaniu fizykalnym. Sala – Niska Wierność	
Laboratorium 3	MCSM – Badanie ogólne pacjenta: ocena komunikacji, ocena chodu, stanu odżywienia, wagi, wzrostu, budowy ciała, temperatury, stanu skóry, owłosienia. Badanie węzłów chłonnych. Odrębności w badaniu dziecka i osoby dorosłej; Sala – Niska Wierność	4
Laboratorium 4	MCSM – Badanie głowy, szyi: (czaszka, twarz, oczy, uszy, nos, jama ustna, tarczycza, szyjne naczynia krwionośne). Sala – Niska Wierność	4
Laboratorium 5	MCSM – Badanie klatki piersiowej i układu oddechowego: oglądanie, osłuchiwanie, opukiwanie, obmacywanie. Badanie gruczołów piersiowych. Odrębności w badaniu dziecka i osoby dorosłej. Badanie fizykalne z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności. Sala – Niska Wierność	4
Laboratorium 6	MCSM – Badanie układu krążenia: oglądanie, osłuchiwanie, opukiwanie, obmacywanie. Odrębności w badaniu dziecka i osoby dorosłej. Badanie fizykalne z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności. Sala – Niska Wierność	4
Laboratorium 7	MCSM – Badanie jamy brzusznej . Odrębności w badaniu dziecka i osoby dorosłej. Sala – Pośrednia Wierność	4
Laboratorium 8	MCSM – Badanie układu moczowo-płciowego. Odrębności w badaniu dziecka i osoby dorosłej. Sala – Pośrednia Wierność.	4
Laboratorium 9	MCSM – Badanie układu nerwowego. Ocena stanu świadomości. Odrębności w badaniu dziecka i osoby dorosłej. Sala – Pośrednia Wierność.	4
Laboratorium 10	MCSM – Badanie fizykalne w różnych grupach wiekowych. Analiza przypadków medycznych. Praca zespołowa na podstawie scenariuszy klinicznych. Sala – Wysoka Wierność.	4
Laboratorium 11	MCSM – Badanie fizykalne – podsumowanie wiadomości i umiejętności praktycznych. Zaliczenie zajęć. Sala – Wysoka Wierność.	4
Praca własna		
Kod	Tematyka	Liczba godzin S
Praca własna 1	Samodzielne zapoznanie się ze wskazanym piśmiennictwem	10
Praca własna 2	Przedstawienie przez studenta opisu ciekawego przypadku (związanego z realizowanymi tematami) i omówienie go na zajęciach.	15
V. METODY KSZTAŁCENIA, NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE		
1. Metody kształcenia: - Wykład informacyjny - Ćwiczenia praktyczne - Pokaz - Studium przypadku - Symulacja medyczna - Dyskusja, praca w zespole 2. Narzędzia (środki) dydaktyczne: - Projektor/tablica multimedialna - Sprzęt medyczny - Sprzęt do praktycznej nauki zawodu		
VI. FORMA I KRYTERIA ZALICZENIA MODUŁU		
1. Formy zaliczenia: - Zaliczenie z oceną 2. Sposób weryfikacji i oceniania efektów uczenia się: - Aktywność na zajęciach - Kolokwium - Obserwacja zachowań - Prezentacja umiejętności - Ćwiczenia praktyczne 3. Podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne określone są indywidualnie, jednak powinny zachować adekwatność wobec zaplanowanych efektów uczenia się 5,0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, planuje i wykonuje zadania. Przestrzega zasad etycznych w pielęgniarstwie. Uczęszcza na wszystkie zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje najwyższe oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych. 4,5 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, planuje i wykonuje zadania. Przestrzega zasad etycznych w pielęgniarstwie. Uczęszcza na wszystkie zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje 80% najwyższych oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.		

4,0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, planuje i wykonuje zadania. Przestrzega zasad etycznych w pielęgniarstwie. Uczęszcza na wszystkie zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje 60% najwyższych oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.

3,5 – student biernie uczestniczy w zajęciach, wykonuje podstawowe zadania, wymagające korekty ze strony prowadzącego. Przestrzega zasad etycznych w pielęgniarstwie. Uczęszcza na wszystkie zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje poprawne oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.

3,0 – student biernie uczestniczy w zajęciach, wykonuje podstawowe zadania, wymagające korekty ze strony prowadzącego. Przestrzega zasad etycznych w pielęgniarstwie. Uczęszcza na zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje pozytywne oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.

2,0 – student biernie uczestniczy w zajęciach, wykonane zadania są nieprawidłowe, większość wymaga korekty ze strony prowadzącego, brak samodzielności w wykonaniu czynności i zadań, nie przestrzega zasad bezpieczeństwa oraz zasad etycznych w pielęgniarstwie. Uczestniczy nieregularnie na zajęcia, nie jest do nich przygotowany i uzyskuje negatywne oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.

VII. BILANS PUNKTÓW ECTS - NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	Obciążenie studenta
Liczba godzin realizowanych przy bezpośrednim udziale nauczyciela (godziny kontaktowe)	60
Udział w wykładach	20
Udział w innych formach zajęć (laboratoria)	40
Samodzielna praca studenta (godziny niekontaktowe)	25
Przygotowanie do wykładu	5
Przygotowanie do innych form zajęć (laboratorium)	10
Przygotowanie do zaliczenia	5
Przygotowanie do zaliczenia innych form zajęć (laboratorium)	5
Łączna liczba godzin	85
Punkty ECTS za moduł	3

VIII. ZALECANA LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. Badanie fizykalne w pielęgniarstwie / red. nauk. Danuta Dyk. - Wyd. 1 - 9 dodr. - Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2016
2. Pielęgniarstwo internistyczne / redakcja naukowa Dorota Talarska, Dorota Zozulińska-Ziółkiewicz ; [autorzy Grażyna Bebel i 28 pozostałych]. - Wydanie 2. zmienione i uaktualnione, 2 dodruk. - Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2018.

Literatura uzupełniająca:

1. Badanie podmiotowe i przedmiotowe w pediatrii / redakcja naukowa Anna Obuchowicz ; autorzy: Celina Bukowska, Maria Książewska, Małgorzata Krzywiecka, Wacław Nowak, Anna Obuchowicz, Jolanta Pietrzak, Jacek Zeckei. - Wyd. 2. - Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2016.
2. Testy kliniczne w badaniu kości, stawów i mięśni : badanie, objawy, testy / Klaus Buckup ; z niem. tł. Tadeusz Szymon Gaździk. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL

